

DRAAMATYÖPAJA

globaalista puuvillakaupasta

Draamatyöpaja globaalista puuvillakaupasta

TYÖPAJAN RUNKO

Pajan esittely. (10 min)

Esittele itsesi ja Eetti.

Aiheena työpajassa puuvillan tuotanto ja maailmankaupan eriarvoisuus. Mitä on puuvilla? Mistä sitä saadaan?

Johdatus aiheeseen. Näytetään kolme kuvaa: t-paita, Aral järvi ja WTO:n tuet. Ks. Prezi.

Lähdetään tutkimaan aihetta draamatyöpajassa. Perehdymme työpajassa kuuteen hahmoon, jotka ovat kuvitteellisia, mutta heillä kaikilla on todellisuusperusta. Kaso ahmojen kuvaukset viimeisellä sivulla.

Astu askel. (20 min)

Annetaan jokaiselle lappu, jossa on puuvillakauppaan liittyvästä hahmosta tietoja. Annetaan hetki aikaa lukea tiedot ja kuvitella hahmo. Hahmoja on kuusi erilaista.

Pyydetään ryhmäläisiä miettimään kolmea asiaa liittyen tähän hahmoon.

1. Missä asut?
2. Millainen on perheesi, entä ystäväsi?
3. Miten vietät päiväsi?

Kaikkea henkilöstä ei kerrota, loppu pitää kuvitella. Pohjalla on todelliset hahmot. Luetaan äänen väittämiä. Aina jos hamosi vastaisi 'kyllä', astut askeleen eteenpäin.

1. Sinulla on mukava koti, jossa on televisio ja tietokone.
2. Voit opiskella ja valita uran, joka sinua kiinnostaa.
3. Voit käyttää internetiä ja hyötyä siitä.
4. Elämäsi on mielekästä ja tulevaisuutesi näyttää valoisalta.
5. Taloudellisesti elämäsi on aina ollut tasapainoista ja vaivatonta.
6. Voit vaikuttaa ympäröivän yhteiskunnan asioihin.
7. Et pelkää poliisin pysäyttävän sinua kadulla.
8. Voit kutsua ystäviä kotiisi illalliselle.
9. Jos joudut vaikeuksiin tai elämässäsi on ongelmia, tiedät kenen puoleen kääntyä.
10. Koet, että sinua arvostetaan ja kunnioitetaan yhteisössä, jossa elät.

Kun kaikki väittämät on luettu, osallistujia pyydetään katsomaan ympärilleen ja kiinnittämään huomiota siihen, kuinka paljon he ovat siirtyneet. Harjoitus puretaan keskustelemalla. Lopuksi käydään läpi hahmot ja mennään ryhmiin niin että kaikki joilla on sama hahmo ovat samassa ryhmässä.

Still kuva. (20 min)

Keskustellaan hetki ryhmässä omasta hahmosta. Ryhmä suunnittelee tietämänsä ja kuvittelemansa pohjalta patsas/still-kuvat siitä, mitkä voisivat olla roolihahmon elämän pahin uhka ja mikä suurin haave. Kuvat esitetään ryhmä kerrallaan ensin uhka ja sitten haave. Aluksi arvuutellaan yleisöltä, mistä on kysymys. Tämän jälkeen kukin ryhmä kerrallaan paljastaa, mistä tilanteesta oli kyse. Varataan hieman aikaa siihen, että voidaan keskustella hahmoista ja heidän osuudestaan puuvillan tuotannossa.

Statementit. (20min)

Jatketaan samoissa ryhmissä, missä oltiin aikaisemminkin. Kerrotaan, että kaikki kuusi eri hahmoa tapaavat yhteisessä kokouksessa, jossa on tarkoitus käsitellä puuvillan maailmankauppaa. Ryhmät pohtivat ja kirjoittavat hahmoilleen omat statementit/otsikot asiasta, jonka henkilö haluaisi nostaa kokouksessa esille. Jos on vaikea keksiä otsikkoa, niin ryhmää voi ohjata miettimään sitä hahmon uhkakuvan tai haaveen avulla.

Kaikki kuusi ryhmää esittelevät vuorotellen oman iskulauseensa maailman puuvillakaupan kehittämiseksi.

Ohjaaja ja muut osallistujat esittävät lisäkysymyksiä ryhmälle. Pidetään siis pieni haastattelu jokaiselle hahmolle erikseen.

* LISÄTEHTÄVÄ:

a) Tehdään yhteenvetoa ajatuksista, b) otetaan kaksi hahmoa väittelemään jostain esille nousseesta aiheesta, c) pidetään kaikkien hahmojen kesken äänestys jostakin aiheesta.

Muodostetaan parit. (5 min)

Roolit karistetaan pois. Lähdetään liikkumaan tilassa. Muodostetaan eri kokoisia ryhmiä ohjaajan ohjeiden mukaan. Esimerkiksi: muodostakaa kolmen hengen ryhmä, menkää samaan ryhmään niiden kanssa, joilla on saman värinen paita. Lopuksi muodostakaa parit.

Omat ajatukset seinälle. (10-15 min)

Keskustellaan parin kanssa työpajasta ja maailman puuvillakaupasta. Unohdetaan roolit ja pohditaan asiaa itse. Kerätään jokaiselta parilta jokin oma ajatus siitä, mitä tilanteelle tulisi tehdä. (Parit voivat tehdä kaksi lappua, jos eivät pääse yhteisymmärrykseen)

Laitetaan kirjoitetut laput esille yhteiselle taustalle. Käydään ajatukset läpi.

Lopetus. (5 min)

Hetken merkitseminen tai mitä jäi mieleen yhdellä sanalla
Kootaan kokemusta, pohditaan yhdessä opittua ja päätetään työpaja.

Kaikkia osallistujia pyydetään miettimään sitä hetkeä, missä draamatyöskentelyn aikana heidän mielestään tapahtui jotain merkityksellistä ja menemään tarkalleen siihen paikkaan ja siihen asentoon. Joistakin valinnoista voidaan keskustella ja osallistujia voidaan rohkaista kertomaan, miksi kyseinen tilanne oli heille merkityksellinen.

tai

Istutaan ringissä ja kaikki sanovat vuorollaan yhdellä sanalla, mitä työpajasta jäi mieleen.

TYÖPAJAN HARJOITTEET

Astu askel

Ohjaaja kertoo ryhmälle väittämiä. Jos niihin vastataan kyllä, astutaan askel eteenpäin. Ryhmäläiset voivat olla tässä tehtävässä rooleissa tai omina itsenään riippuen tehtävänannosta.

Still kuva/ Tilannekuva

Ryhmä tai jotkut sen jäsenet muodostavat pysäytetyn tilannekuvan, jota toiset tarkastelevat ja tulkitsevat keskittymällä tiettyyn konkreettiseen hetkeen tai abstraktin käsitteen fyysiseen ilmaukseen. Tilannekuvaa voidaan käyttää draamatyöskentelyyn kuuluvana osana kuten esimerkiksi löydettyinä valokuvana, maalauksena tai kuvapatsaana. Tämä on erittäin monikäyttöinen tekniikka ja sitä voidaan käyttää myös itsenäisenä työskentelymuotona.

Statementit/Otsikot

Fraasi, miete- tai iskulause tai grafiitti kirjoitetaan suurelle paperille ja se näytetään jonkin ryhmän improvisaation yhteydessä. Fyysisen toiminnan ja kirjoitetun tekstin suhteella voi olla resonanssia.

Kokous

Kun tila on järjestetty yhdessä ja osallistujat tietävät miten rooleissa toimitaan, voidaan antaa lisää tietoa, ottaa ongelmia käsittelyyn, selkeennyttää ja rakentaa roolihaamoja.

Ryhmät roolissa

Kaksi tai useampi henkilö asettuu vastakkain ja muut ryhmän jäsenet ryhmiksi heidän taakseen. Ryhmät kuiskaavat "edustajalleen", mitä näiden tulee sanoa muille henkilöille. Henkilö on ryhmän äänitorvi. Tekniikka sallii koko ryhmän muovata keskustelun kulkua.

Hetken merkitseminen

Kaikkia osallistujia pyydetään miettimään sitä hetkeä, missä draamatyöskentelyn aikana heidän mielestään tapahtui jotain merkityksellistä ja menemään tarkalleen siihen paikkaan. Joistakin valinnoista voidaan keskustella ja osallistujia voidaan rohkaista kertomaan, miksi kyseinen tilanne oli heille merkityksellinen. Tämä on käyttökelpoinen tapa reflektoida työskentelykertaa tai koota ajatuksia seuraavaa kertaa varten, kun draamatyöskentely jatkuu.

LÄMMITTELYLEIKKEJÄ

Kaikkien kättely

Osallistujat kävelevät tilassa ja käyvät kättelemässä jokaisen ryhmässä olijan yksi kerrallaan. Lopulta jokainen on kätellyt jokaista ryhmässä olijaa.

Kävely tilassa

Koko ryhmä kävelee tilassa ohjaajan antamien ohjeiden mukaisesti. Tila voidaan täyttää mahdollisimman tiiviiksi, jolloin osallistujat päätyvät niin lähellä toisiaan kuin voivat tai päin vastoin mahdollisimman väljäksi. Kävely voi olla hidasta, nopeaa tai vauhdin voi määritellä asteikolla 1-5. Ohjaaja ja voi myös määrittää, minkälainen pinta on jolla kävellään esimerkiksi kuuma kylmä, terävä, pistelevä, pehmeä, liukas jne.

Nimi ja asento

Kerrotaan oma nimi ja otetaan jokin asento. Muu ryhmä toistaa nimen ja matkii saman asennon. Käydään läpi ringissä kaikki osallistujat vuorotellen. Leikin voi ohjata myös niin, että asennon sijasta keksitään jokin liike ja ääni.

JOO-Peli

Pelissä kuka vain voi ehdottaa tekemistä sanomalla esimerkiksi ”ollaan lintuja” tai ”ollaan robotteja”. Loput osallistujat hyväksyvät ehdotuksen huutamalla yhteen ääneen ”joo” ja alkavat esittää ehdotettua asiaa.

Ravistelu

Ravistellaan ensin oikeaa kättä kahdeksan kertaa ja lasketaan ääneen, sitten vasenta kättä kahdeksan kertaa, sitten oikeaa jalkaa kahdeksan kertaa ja sitten kahdeksan kertaa vasenta jalkaa. Jatketaan samalla tavalla puolittamalla ravistelujen määrä; ensin kahdeksan, sitten neljä, kaksi, ja lopulta yksi ravistelu. Leikkiä voi varioida oman mielensä mukaan.

Parin esittely

Jutellaan parin kanssa 5 min. Esittele parisi muulle ryhmälle. Kerro hänestä nimi ja kolme asiaa.

DRAAMATYÖPAJAN HAHMOT

Francois Kafanda

- 56-vuotias burkinalainen puuvillan viljelijä, mies
- Olet käynyt peruskoulun ja lukion
- Olet elättänyt perheesi puuvillan viljelyllä 16-vuotiaasta asti isäsi sairastuttua jokisokeuteen
- Olet tullut suhteellisen hyvin toimeen puuvillan viljelyllä, mutta viimeisen 15 vuoden aikana toimeentulosi on laskenut huomattavasti puuvillan hinnan romahdettua.

Narmad Gunti

- 71-vuotias intialainen puuvillatehtailija, mies
- Tehtaassasi työskentelee 250 pieni-palkkaista työntekijää. Siellä puhdistetaan ja värjätään puuvillaa.
- Asut vaimosi kanssa mukavalla asuinalueella
- Tyttärentyttäresi opiskelee Yhdysvalloissa ja maksat hänen opintonsa.

John McCotton

- 49-vuotias yhdysvaltalainen puuvillan viljelijä, mies,
- Sinulla on suuri puuvillafarmi Mississippissä.
- Huolimatta vuotuisesta 132 000 dollarin viljelytuesta elinkeinosi tulevaisuus näyttää synkältä.
- Olet oppinut puuvillanviljelyn itse työn kautta.

Suhrob Ismailov

- Uzbekistanilainen 34-vuotias ihmisoikeusaktivisti, mies
- Olet opiskellut lakimieheksi
- Valokuvaat lapsia puuvillapelloilla ja julkaiset raportteja Uzbekistanin ihmisoikeusongelmista.
- Poliisi häiritsee sinua aktivismisi vuoksi
- Sinulla on 2- ja 4-vuotiaat lapset

Niina Nieminen

- Suomalainen 27-vuotias vaatekaupan myyjä, nainen.
- Työskentelet halpavaateketjun kaupassa 7,5 tuntia päivässä.
- Tulet palkallasi kohtalaisesti toimeen, ja voit ostaa vaatteita niin paljon kuin haluat.
- Kesällä aiot lähteä Intiaan lomalle kahdeksi viikoksi.

Fong Mei

- Kiinalainen 16-vuotias ompelija, tyttö.
- Ompelet vaatteita suuressa tehtaassa.
- Saat minimipalkkaa.
- Yrität lähettää joka kuukausi rahaa perheellesi maaseudulle.
- Jaat huoneen kahden muun ompelijatyön kanssa tehtaassa asuntolassa